

POLITIKKUR

Hogni Hoydal, landsstýrismaður er tilreiðar at fara í rættin

Sonja Jógvansdóttir er ein av teimum, sum hevurlagt uppskot fram uma t broyta hjúnabandslógina. Hon er eisini parlamentariskur stuðul undir samgonguni

Akselv V. Johannesen, lögmaður, sigur, at hesaferð hava tey roynt at arbeiðt meira yvirskipað við figgjarkarmunum

Eyðgun Samuelsen hevur ein stóran pensjónsbólk sitandi

Sirið Stenberg hevur ein bólk, sum skal menna heilsuverki

Hendan samgongan hevur sett ein bólk av serkønum at koma við uppskoti til, hvussu fiskivinnan kann skipast, so hon verður eftir politisku ætlaninum hjá samgonguni.

Málið brennur ikki undir samgonguni enn, tí landsstýrismaðurin við fiskivinnumálum hevur givið bólkinum, sum er settur at gera arbeiðið, til 1. august at koma við einum uppskoti.

Bólkurin hevur Johnny í Gróttinum, stjóra á Landsjúkrahúsinum, sum formann.

Umframt sjálvan arbeiðsbólkin, so eru tvreir fylgibólkar. Ein fyri vinnuna og ein politiskur fylgibólkur.

Á júst hesum økinum er friður til 1. august, men í seinastu viku kom eitt upprit frá fyrisingini í Løgtinginum til eitt annað uppskot um broytingar í fiskivinnuni.

Hetta uppritið var skrivað eftir umbøn frá vinnu-nevndini í sambandi við uppskotið frá landsstýrismanninum við fiskivinnumálum, Høgna Hoydal.

Uppskotið var lagt fram undan jólum og hevur til endamáls at selja ein part av fiskirættinum á uppboðs-

sølu. Hetta skuldi gerast sum ein roynd.

Við lógaruppskotinum fær landsstýrismaðurin heimild til í 2016 at selja 10.000 tons av makrel-kvotuni, 5.000 tons av kvotuni av norðhavssild, 25.000 tons av kvotuni av svartkjafti og 3.000 tons av kvotuni av botnfiski í Barentshavinum á uppboðssølu.

Hetta uppskotið hevur ligið í vinnu-nevndini síðani tað fekk 1. viðgerð.

Tað serliga við vinnu-nevndini er, at hóast samgongan hevur Bjarna Hammer, Javnaðarflokkurin, sum formann, so hevur samgongan sum er í Løgtinginum, minnilutan í vinnu-nevndini.

Hetta kemst av, at tá ið nevndirnar vóru valdar, tá var ein avtala millum Nýtt Sjálvstýri og samgonguna gjørd um at standa saman um nevndarbýti.

Hendan avtalan gjørdi, at Nýtt Sjálvstýri fekk ein lim í vinnu-nevndina og hetta hevði við sær, at samgongan ikki hevur meirlutan har.

Andstøðan í tingsalinum, sum altso hevur meirluta í vinnu-nevndini, hevur tí sitið tungt á málinum og forða fyri, at tað ikki kemur aftur

í Løgtingið.

Tey vildu fyrst hava eitt upprit frá umsitingini í tinginum fyri at tryggja, at um lógaruppskotið verður samtykt, at so almennu Føroyar ikki fáa endurgjaldskav frá reiðarum, sum møgulega missa part av teirra rættindum.

Onki endaligt svar

Eftir meira enn tveir mánaðir, so kom umsitingin í tinginum við einum svari til vinnu-nevndina.

Svarið er 18 síður langt, men endaliga niðurstøðan er, at tað er torført at svara uppá um reiðarar fara at vinna eitt møgulegt endurgjaldskrav móti almennu Føroyum.

Niðurstøðan sigur kortini, at tað er meira sannlíkt, at missa tey reiðari, sum hava kvotur í Barentshavinum partar av kvotunum, so kunnu tey møgulega vinna eitt endurgjaldskrav.

Grundgevingin er, at tey sum fiska í Barentshavinum og hava gjørt tað í mong eru so fá og at tey reiðariini øll árin hava havt eginkvotur.

Tá ið tað snýr seg um uppsjóvarfisk, so er støðan øðrvísi, tí har eru skip kom-

in afturat gjøgnum árin, uttan at hini hava lagt endurgjaldskrav – og í flestu førum hevur verið talan um felagskvotur.

Við øðrum orðum, gevur uppritið ikki nakað endaligt svar.

Heldur fram

Hóast uppritið nú er alment kent, so ætlar landsstýrismaðurin við fiskivinnumálum ikki at taka uppskotið aftur.

Hogni Hoydal hevur alment sagt, at hann tekur ikki uppskotið aftur, tí tað er onki, sum bendir á, at tað fer at kosta landskassanum endurgjald.

Hann sigur eisini, at verður eitt sakarmál reist, so er hann tilreiðar at fara í rættin at verja uppskotið.

Uppskotið er rættulgia víttfevnandi og hevur til endamáls at lata onnur enn tey, sum nú hava kvoturnar, fáa møguleika at keypa sær rættindi til part av kvotunum.

Rætturin at veiða kvoturnar verður seldur at fiska við ávísam fiskifari.

Tað verður soleiðis ikki gjørligt at flyta rættin at veiða á annað fiskifar við at

flyta veiðiloyvið.

Skotið verður upp, at tær kvotur, sum verða keyptar á uppboðssølu, vera egin-kvotur, men at hesar egin-kvotur tó ikki kunnu afhendast øðrum at fiska.

Tann, sum bjóðar uppá kvotur á uppboðssølu, má fiska keyptu kvoturnar við egnum fiskifari, sum hevur veiðiloyvi, og bert við tí fiskifarinum, sum kvoturnar eru keyptar til.

Nú verður so biðað eftir at vinnu-nevndin skrivur álit og leggur tað fyri tingið. Vinnu-nevndin hevur fingið málið útsett, so leingi hon hevur biðað eftir uppritinum frá umsitingini.

Umframt at andstøðan er hart ímóti uppskotinum, so er eisini ivi um, um onkrir av samgongutínglimunum eru serliga fegnir um at taka undir við uppskotinum.

So eisini her er ein politisku snáðvingarsteinur.

Pensjón og heilsuverk

Tvey onnur stórpólitisk mál eru afturat á dagsskránni.

Landsstýriskvinnan við almannamálum, hevur ein bólk, sum arbeiðir við pensjónsmálinum, og landsstýriskvinnan við heilsu-

málum hevur ein annar bólk, sum arbeiðir við einari menningarætlan fyri heilsuverki.

Hetta eru stórmál, sum røkka langt fram í tíðina.

Bæði hava stóra ávirkan á vælferðina í Føroyum.

Pensjónsmálið snýr seg um búskaparliga haldfærið uppá longri sikt – eini 20 ár fram, meðan heilsuverkið verður sett sum ein av grundarsteinunum undir vælferðarsamfelagnum.

Í báðum førum skulu stórar avgerðir takast, sum bæði andstøða og samgonga helst mugu taka undir við, tí hetta eru avgerðir, sum røkka nógv longur enn bert hetta valskeiðið út.

Politiska handverkið hjá samgonguleiðarunum verður av álvara roynt, og tá ið henda tingsetan fer at halla, tá vita vit munandi meira um, hvussu sterk samgongan er – og um hon fer at halda valskeiðið út.

Fyrsta ítøkiliga avbjóðingin er, tá ið málini um hjúnabandslógina kom aftur í Løgtingið.